

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 29 lipca 2025 r.

Znak: WK.610.11.2025.4

Pan
Bernard Wilczek
Burmistrz Miasta
Sośnicowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 2 kwietnia 2025 r. do 19 maja 2025 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Sośnicowice** za okres od 1 stycznia 2021 r. do 19 maja 2025 r. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 maja 2025 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7).

W zakresie zamówień publicznych:

– *W zakresie przeprowadzenia w 2022 r. postępowania w trybie podstawowym bez negocjacji o zamówienie publiczne pn.: „Termomodernizacja budynku Przedszkola w Bargłównie” (wartość umowy po zmianach: 536.911,10 zł brutto) oraz realizacji tego zamówienia stwierdzono:*

- *ustalenie wartości szacunkowej zamówienia z naruszeniem terminu określonego art. 36 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.). Wartość zamówienia została ustalona na podstawie kosztorysów inwestorskich: z dnia 23 września 2021 r. w zakresie robót budowlanych, z września 2021 r. (brak dokładnej daty na kosztorysie) w zakresie instalacji co, z dnia 3 października 2021 r. w zakresie instalacji elektrycznej. Postępowanie o zamówienie zostało wszczęte w dniu 25 marca 2022 r., zatem na dzień wszczęcia postępowania, upłynął termin 6 miesięcy od ustalenia wartości dla robót budowlanych kosztorysem z dnia 23 września 2021 r.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, każdorazowa aktualizacja kosztorysu inwestorskiego jest płatna i pociąga za sobą wydatkowanie dodatkowych kilku tysięcy złotych środków publicznych.

Przepisy jasno wskazują, że wartość zamówienia na roboty budowlane powinna być ustalona na podstawie aktualnych danych nie starszych niż 6 miesięcy przed wszczęciem postępowania; w tym przypadku termin ten został przekroczony, co oznacza, że kosztorys stracił ważność i nie powinien być podstawą do ustalania wartości zamówienia.

Sposób dokonania aktualizacji kosztorysów inwestorskich ustala zamawiający. Powinien przy tym jednak pamiętać, by szacunkowa wartość zamówienia została określona w należyty sposób, tj. aby wszelkie dane zamieszczone w „nieaktualnym” kosztorysie zostały zweryfikowane pod kątem wystąpienia zmian.

Sposoby szacowania wartości przedmiotu zamówienia zostały określone natomiast w art. 32-35 ustawy Prawo zamówień publicznych. I tak, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane realizowane samodzielnie, tj. w następstwie wykonania kompletnej dokumentacji projektowej wraz z kosztorysem inwestorskim, zastosowanie znajdzie art. 34 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na podstawie dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, 834 i 1222).

W protokole postępowania o udzielenie zamówienia nie wskazanoiennej daty ustalenia wartości zamówienia tylko miesiąc wrzesień 2021 r., wskazano jako podstawę ustalenia wartości niniejszego zamówienia kosztorysy inwestorskie, wartość ta oszacowana została, zgodnie z zapisami w ww. protokole postępowania, na kwotę 355.538,92 zł, co stanowiło równowartość 79.831,80 euro.

- zaniechano wezwania wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia wyjaśnienia, względnie o uzupełnienie podmiotowych środków dowodowych, złożonych na wezwanie z art. 274 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, mimo że złożone środki podmiotowe dowodowe nie potwierdzały w sposób wystarczający spełnienia wymaganego warunku udziału w postępowaniu, w konsekwencji czego nie zweryfikowano dostatecznie posiadanej zdolności technicznej tego wykonawcy, czym naruszono art. 17 ust. 2, art. 57 pkt 2 w związku z art. 128 ust. 1 i ust. 4 tej ustawy.

Wykonawca ten, działając na wezwanie w trybie art. 274 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, przedłożył podmiotowe środki dowodowe mające potwierdzać spełnienie warunków udziału w zakresie zdolności technicznej – w tym wykaz robót budowlanych wraz z referencjami. W dokumentach tych wskazał realizację szeregu prac budowlanych także o innym zakresie niż wymagany przez zamawiającego, obejmujących m.in.: docieplenie elewacji w technologii lekkomokrej – 2.300 m², przebudowę kabla energetycznego – 80 mb, montaż zadaszeń nad wejściami do klatek schodowych – 15,20 m², docieplenie styropianu granulatem z wełny mineralnej grubości 10 cm – 612 m², wykonanie wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania wraz z montażem kotła gazowego.

Wartość całkowita robót wskazana w wykazie wyniosła 590.416,75 zł, z czego wartość wykonania instalacji centralnego ogrzewania wraz z montażem kotła gazowego stanowiła 242.466,26 zł. Tym samym z wykazu nie wynikało jednoznacznie, że wykonawca zrealizował roboty budowlane obejmujące wyłącznie termomodernizację budynku – rozumianą jako docieplenie przegród zewnętrznych oraz montaż kotła gazowego – o wartości nie mniejszej niż 300.000,00 zł brutto, jak wymagał tego zamawiający.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, wymagane informacje muszą jednoznacznie wynikać z przedłożonego wykazu. W sytuacji, gdy dokument nie spełnia tego wymogu, zamawiający zobowiązany był do wezwania wykonawcy do jego uzupełnienia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, uznano informacje zawarte w podmiotowych środkach dowodowych wykonawcy za wystarczające do potwierdzenia spełniania wymaganego warunku, ponieważ z wykazu robót budowlanych oraz załączonego przez oferenta Poświadczenia należytego wykonania robót budowlanych wynikało, że realizował on „Termomodernizację wraz z wykonaniem instalacji centralnego ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Szopena Boczna 2 w Pyskowicach” o łącznej wartości 590.416,75 zł. Inwestycja ta polegała między innymi na wykonaniu docieplenia elewacji o pow. 2.300 m² - budynku wielorodzinnego trzy piętrowego, a z przedmiaru robót wynika, iż powierzchnia ścian docieplenia budynku przedszkola w Bargłowie to 279,28 m². Również z załączonego Poświadczenia wynika, że wykonał on montaż kotła gazowego.

Zaznaczyć należy, że z przedłożonego wykazu i poświadczenia nie wynika wprost jaką wartość miały poszczególne prace w zakresie docieplenia i montażu kotła. Wykonawca realizował szerszy zakres robót o łącznej wartości 590.416,75 zł, z czego instalacja centralnego ogrzewania wraz z montażem kotła gazowego stanowiła 242.466,26 zł. Tymczasem Zamawiający wymagał robót termomodernizacyjnych obejmujących docieplenie przegród zewnętrznych i montaż kotła gazowego o wartości nie niższej niż 300.000,00 zł brutto. Wobec tego przedłożone dokumenty nie potwierdzają jednoznacznie spełnienia tego warunku udziału w postępowaniu.

- nieterminowo zwrócono zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione w pieniądzu, niezgodnie z art. 453 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przedmiot ww. zadania został wykonany do dnia 16 września 2022 r. i protokolarnie uznany przez zamawiającego za należyte wykonanie, natomiast zwrotu 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie 17.630,21 zł dokonano w dniu 27 września 2023 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 346 dni.

Przyczyną powyższego było zaniechanie przez pracownika merytorycznego przekazania niezwłocznie informacji do pracowników Referatu Finansowego.

Zadania w zakresie przekazania informacji do pracowników Referatu Finansowego w zakresie zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesione w pieniądzu należały do Głównego specjalisty ds. inwestycji w Referacie Gospodarki Mieniem, obecnie Kierownika Referatu Inwestycji.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach wykonującymi czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o zamówienie publiczne w zakresie:

- ustalania wartości zamówienia na roboty budowlane zgodnie z wymogami art. 36 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.),
- rzetelnej oceny i badania ofert, w szczególności wzywania, jeśli to niezbędne, do wyjaśnienia, względnie uzupełnienia podmiotowych środków dowodowych, celem prawidłowej weryfikacji podmiotowej wykonawcy, stosownie do treści art. 128 ust. 1 i ust. 4 ww. ustawy,
- zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane, zgodnie z art. 453 ust. 1 ww. ustawy, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2024 - 2025 do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające deklaracje na podatek od nieruchomości złożone przez podatników zwolnionych z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Sośnicowicach oraz nie wezwano podatników o numerach kart kontowych: 221-4964; 221-3562; 221-3564; 221-3567; 221-3568, 221-3517 oraz pięciu podatników (brak karty kontowej) do złożenia deklaracji bądź korekty deklaracji za lata 2024 - 2025.*

Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 2 i pkt 3 art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.), w związku z art. 3 ust. 1 pkt 4a, art. 6 ust. 9 pkt 2 i ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.).

Podatnicy, składając deklaracje na podatek od nieruchomości, nie uwzględnili jako zwolnionej z opodatkowania prawidłowej powierzchni gruntu i budynków związanych z prowadzeniem działalności w zakresie ochrony przeciwpożarowej, kulturalnej, krzewienia kultury fizycznej i sportu oraz nieprawidłowo wykazali wartość budowli, jak również nieprawidłowo wykazali powierzchnię budynków i gruntów, z których korzystali na podstawie umów użyczenia zawartych z Gminą Sośnicowice. Zgodnie z tymi umowami, Gmina przekazała podatnikom w nieodpłatne używanie grunty i budynki wykorzystywane m.in. na cele: ochrony przeciwpożarowej, kulturalne oraz kultury fizycznej i sportu.

Ww. podatnicy korzystali ze zwolnienia z podatku od nieruchomości na podstawie § 1 uchwały Nr XXVIII/278/2005 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na terenie gminy Sośnicowice.

W myśl ww. uchwały, zwolniono: grunty, budynki lub ich części i budowle użytkowane wyłącznie na niekomercyjne cele: ochrony zdrowia, bezpieczeństwa obywateli, porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej, kulturalne,

oświatowe, wychowawcze, krzewienia kultury fizycznej i sportu oraz budowle służące do dostarczania wody oraz do odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz nieruchomości lub ich części stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego nie przekazane w posiadanie zależne.

Brak prawidłowej weryfikacji deklaracji spowodowało:

- zawyżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w sprawozdaniu Rb-PDP za 2024 r. oraz w sprawozdaniu Rb-27S za 2024 r., co najmniej o kwotę 1.282.264,91 zł, tj. o kwotę podatku od wartości budowli,*
- zaniżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w sprawozdaniu Rb-PDP za 2024 r. oraz w sprawozdaniu Rb-27S za 2024 r., co najmniej o 12.352,06 zł, tj. o kwotę podatku od nieruchomości budynkowych,*
- zaniżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w sprawozdaniu Rb-PDP za 2024 r. oraz w sprawozdaniu Rb-27S za 2024 r., co najmniej o 62.048,03 zł, tj. o kwotę podatku od nieruchomości gruntowych.*

Dane dotyczące udzielonych zwolnień z tytułu gruntów, budynków oraz wartości budowli w ww. kwotach nie zostały prawidłowo uwzględnione w ewidencji podatkowej prowadzonej w systemie informatycznym Urzędu, związanej ze zwolnieniami w podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Rady Miejskiej Sośnicowice, zgodnie z art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Ewidencja ta winna zawierać dane określone przez przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz.U. Nr 107, poz. 1138).

W konsekwencji powyższego, w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2024 r. oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy Sośnicowice za okres sprawozdawczy 2024 r. nie wykazano prawidłowo danych w zakresie udzielonych ulg i zwolnień wynikających z ww. uchwały.

Zadania w zakresie kontroli pod względem formalnym i merytorycznym złożonych deklaracji, prowadzenie ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Justyna Pach – Skarbnik Gminy, Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 2

Wezwać podatników podatku od nieruchomości do złożenia deklaracji oraz korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za okres obowiązywania umów, w których Gmina Sośnicowice oddała do bezpłatnego używania nieruchomości, stosownie do art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 z późn. zm.) oraz wymogów art. 3 ust. 1 pkt 4a, art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707).

Wniosek nr 3

Ponownie obliczyć i prawidłowo ustalić wysokość skutków zwolnień w podatku od nieruchomości udzielonych uchwałą Rady Miejskiej w Sośnicowicach na rok 2024 i na rok 2025 dla nieruchomości wykorzystywanych w celach ochrony przeciwpożarowej, krzewienia kultury

fizycznej i sportu, budowie wykorzystywane do dostarczania wody oraz do odprowadzania i oczyszczania ścieków, jak również prawidłowo wykazać skutki ww. zwolnień w podatku od nieruchomości w sprawozdaniach budżetowych Rb-PDP i Rb-27S, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 2010 r., Nr 208, poz. 1375) oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r., poz. 133), mając na uwadze § 3 ust. 1 pkt 9 i pkt 11, § 7 ust. 3 i ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 38 do ww. rozporządzenia.

- *W latach 2024 - 2025 (do dnia kontroli), nieprawidłowo prowadzono ewidencję analityczną do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” poprzez założenie dla jednego podatnika kilku kart kontowych w jednym podatku, co było niezgodnie z § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).*

Powyższe dotyczyło podatników prowadzących działalność gospodarczą, którym zaprowadzono karty kontowe o numerach 6482 i 5222 oraz podatnika o numerach 6512 i 4793 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą).

Zgodnie z wyjaśnieniami, dla czytelnego odzwierciedlenia opodatkowania poszczególnych gruntów, postanowiono stworzyć dwa odrębne konta analityczne. Taki sposób uszczegóławia rozliczeń dwóch różnych nieruchomości zlokalizowanych pod różnymi adresami jest dla organu wygodne i przejrzyste do rozliczeń a prawnie nie jest zakazane.

Ponadto, organ podatkowy oprócz stosowania się do powyższych względów (oddzielenia majątku prywatnego od związanego z działalnością gospodarczą oraz oddzielenia przedmiotów opodatkowanych podatkiem od nieruchomości od możliwych w przyszłości do opodatkowania podatkiem rolnym), tworząc konta analityczne ma na uwadze złożone przez podatników deklaracje podatkowe. Organ podatkowy zwraca uwagę, czy podatnicy zeznają wszystkie posiadane przedmioty opodatkowania na jednej deklaracji, czy też rozgraniczają i osobno deklarują majątek prywatny od związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Należy zauważyć, że zgodnie z ww. przepisami, dla każdego podatnika w ramach jednego podatku powinna być prowadzona jedna karta kontowa, niezależnie od liczby posiadanych nieruchomości czy ich adresów. Prowadzenie kilku kart dla jednego podatnika, choć ułatwia wewnętrzne rozliczenia i pozwala na bardziej szczegółowe odzwierciedlenie opodatkowania poszczególnych gruntów, nie odpowiada przyjętym zasadom ewidencji.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji podatkowej dotyczącej wymierzonego podatku należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Justyna Pach – Skarbnik Gminy, Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 4

Zaprowadzić indywidualne karty kontowe dla podatników prowadzących działalność gospodarczą, dla których prowadzono dwie karty kontowe, stosownie do wymogów § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

W zakresie dotacji udzielonych z budżetu:

- W latach 2021 - 2025 (do dnia kontroli) udzielono dotacji celowej Gminnej Spółce Wodnej „Sośnicowice” w łącznej kwocie 500.000,00 zł, pomimo braku stosownej uchwały Rady Miejskiej w Sośnicowicach w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu dla spółek wodnych. Powyższym działaniem naruszono art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), Powyższe dotyczyło czterech umów: nr UM/634/1/2021 z dnia 29 września 2021 r., nr UM/634/1/2022 z dnia 22 września 2022 r., nr UM/634/1/2023 z dnia 1 września 2023 r., nr UM/634/1/2024 z dnia 16 września 2024 r. W 2025 r. (do dnia kontroli) nie została zawarta umowa na dotację z Gminną Spółką Wodną.*

Dotacje zostały udzielone po uprzednim złożeniu przez spółkę wodną propozycji wysokości dotacji na kolejny rok budżetowy oraz wniosku o udzielenie dotacji celowej na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych – odpowiednio do dnia 15 października roku poprzedzającego rok budżetowy oraz do dnia 1 października danego roku budżetowego.

W ww. umowach dokonano zapisu, że dotacja jest udzielana w oparciu o § 5 uchwały Nr XVII/152/2012 z dnia 11 czerwca 2012 r. Rady Miejskiej w Sośnicowicach w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji z budżetu Gminy Sośnicowice na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu ich rozliczania.

Powyższa uchwała wydana została na podstawie art. 164 ust. 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.). Wskazana w tej uchwale ustawa z dniem 1 stycznia 2018 r. utraciła moc zgodnie z art. 573 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2017 r., poz. 1566 z późn. zm.).

Zatem wskazać należy, że również z dniem 1 stycznia 2018 r. utraciły moc akty prawa miejscowego podjęte na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, mając na uwadze § 32 ust. 1 w związku z § 143

rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r., poz. 283).

Stosownie do wskazanego przepisu § 143 ww. rozporządzenia, do projektów aktów prawa miejscowego stosuje się odpowiednio zasady wyrażone m.in. w dziale I w rozdziałach 1-7 tego rozporządzenia. Stosownie natomiast do umiejscowionego w dziale I, rozdział 5 tego rozporządzenia, przepisu § 32 ust. 1, jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu.

Wobec tego uchylenie ustawy upoważniającej do wydania aktu prawa miejscowego powoduje, że akt wykonawczy nie posiada oparcia w akcie prawnym hierarchicznie wyższym. Naturalną konsekwencją tego jest utrata mocy obowiązującej aktów wydanych na podstawie tejże uchylonej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, udzielenie dotacji Gminnej Spółce Wodnej „Sośnicowice” na podstawie ww. umów, a następnie dokonanie z tego tytułu wydatku, winno było zostać poprzedzone podjęciem przez organ stanowiący stosownej uchwały na podstawie art. 443 ust. 4 w zw. z art. 573 ww. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2017 r., poz. 11566 z późn. zm.) i § 32 ust. 1 w związku z § 143 ww. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”.

Dotowanemu przekazano środki w 2021 r. w kwocie 140.000,00 zł, w 2022 r. w kwocie 120.000,00 zł, w 2023 r. w kwocie 120.000,00 zł, w 2024 r. w kwocie 120.000,00 zł.

W 2025 r. (do dnia kontroli) nie została zawarta umowa na dotację z Gminną Spółką Wodną. W dniu 21 sierpnia 2024 r. wpłynął wniosek zawierający propozycję wysokości dotacji na kolejny rok budżetowy, w którym wnioskowano o zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Gminy w wysokości 120.000,00 zł. Wniosek został uwzględniony i środki zabezpieczono w budżecie.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, nie procedowano nowego projektu uchwały w oparciu o art. 443 ust. 4 w związku z art. 573 ww. ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Powyższe wynikało z faktu, iż pracownik merytoryczny błędnie zastosował regułę walidacyjną wynikającą z zasad techniki prawodawczej dotyczącą utraty mocy obowiązującej ustawy - wnioskując, iż przepis art. 164 ust. 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne jest tożsamy z art. 443 ust. 4 w związku z art. 573 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne. Stąd też brak projektu i procedowania przez Radę Miejską w Sośnicowicach „nowej” uchwały dotyczącej zasad udzielania dotacji spółkom wodnym.

Należy podkreślić, że ustawodawca jednoznacznie przesądził o utracie mocy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, wskazując jednocześnie w art. 565 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, które akty prawa miejscowego wydane na podstawie uprzednio obowiązującej ustawy zachowują moc. Wśród tych aktów nie wymieniono uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, podjętych na podstawie art. 164 ust. 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Opracowanie nowego projektu uchwały w ww. zakresie należało do Inspektora ds. gospodarki wodnej i dzierżawy gruntów w Referacie Gospodarki Gminnej. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem należał do p. Bernarda Wilczka – byłego Zastępcy Burmistrza Sośnicowic, jak również do p. Grzegorza Nowaka – obecnego Zastępcy Burmistrza Sośnicowic, który sprawują funkcję od dnia 1 czerwca 2024 r.

Powyższe umowy zostały podpisane przez: p. Leszka Kołodzieja – byłego Burmistrza Miasta Sośnicowice, przy kontrasygnacie p. Leszka Pietrasińskiego – byłego Skarbnika Gminy (2021 r.), p. Bernarda Wilczek – byłego Zastępcę Burmistrza Miasta Sośnicowice, obecnie Burmistrza Miasta Sośnicowice, przy kontrasygnacie p. Leszka Pietrasińskiego – byłego Skarbnika Gminy (2022 r.), p. Leszka Kołodzieja – byłego Burmistrza Miasta Sośnicowice, przy kontrasygnacie p. Justyny Pach – Skarbnika Gminy (2023 r.), p. Bernarda Wilczka – Burmistrza Miasta Sośnicowice, przy kontrasygnacie p. Justyny Pach – Skarbnika Gminy (2024 r.)

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2021 r., poz. 713 z późn. zm.), do zadań wójta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

W dniu 29 kwietnia 2025 r. Rada Miejska w Sośnicowicach podjęła uchwałę Nr XII/111/2025 w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu gminy Sośnicowice oraz trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania – z pominięciem uprzedniego przedstawienia projektu uchwały do zaopiniowania Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

Zgodnie z zapisami ww. uchwały, uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego (ogłoszenie nastąpiło w dniu 7 maja 2025 r., poz. 3104).

Powyższa uchwała została unieważniona przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach – uchwałą Nr 95.XII.2025 z dnia 22 maja 2025. r. w sprawie uchwały Nr XII/111/2025 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu gminy Sośnicowice oraz trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania.

Wniosek nr 5

Przygotować oraz przedłożyć Radzie Miejskiej w Sośnicowicach projekt uchwały w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu gminy Sośnicowice oraz trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania oraz uprzednio przedstawić projekt uchwały do zaopiniowania Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, stosownie do wymogów art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach

dotyczących pomocy publicznej (Dz. U z 2025 r., poz. 468) i art. 30 ust. 2 pkt 1, art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1461).

Wniosek nr 6

Zapewnić udzielenia dotacji spółkom wodnym z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych z uwzględnieniem wymogów art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.), a ponadto art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W latach 2021, 2023 i 2024 zaniechano bieżącego ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach zmian w stanie środków trwałych w grupie 0 „Grunt” na koncie 011 „Środki trwałe”, w związku z nabyciem w ww. okresie przez Gminę prawa własności nieruchomości w drodze komunalizacji, na mocy 6 decyzji Wojewody Śląskiego. Naruszono tym art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1, ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz zakładowy plan kont dla budżetu gminy i urzędu miejskiego stanowiący Załącznik nr 1 do zarządzenia Burmistrza Sośnicowic Nr 28/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie Zakładowego Planu Kont, Nr 43/2025 z dnia 24 marca 2025 r. w sprawie Zakładowego Planu Kont.*

Powyższe dotyczyło ujęcia wartości 7 działek nabytych w latach 2021, 2023 i 2024, które zaksięgowano w księgach roku 2025, z opóźnieniem wynoszącym od 10 miesięcy do 3 lat i 10 miesięcy po uprawomocnieniu się decyzji.

Informacja o nabyciu ww. nieruchomości została przekazana przez referat merytoryczny do Referatu Finansowego w kwietniu 2025 r. na podstawie wystawionych w dniu 3 kwietnia 2025 r. dowodów OT dot. przyjęcia środka trwałego. Na podstawie tej informacji wprowadzono zapisy do ewidencji środków trwałych w roku 2025.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego było przeoczenie pracownika referatu merytorycznego.

Należy zauważyć, że decyzje uprawomocniły się w latach 2021, 2023 i 2024, a więc wartość nieruchomości nabyta na ich podstawie powinna zostać ujęta w księgach rachunkowych za ten sam rok.

W decyzjach Wojewody Śląskiego nie zostały określone wartości działek. Nieruchomości wyceniono w wysokości symbolicznej złotówki każda (1zł 00/100, zgodnie z zasadami wyceny środków trwałych określonymi w zarządzeniu Burmistrza Sośnicowic Nr 23/2021 z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości (wraz ze zmianami).

Zgodnie z zarządzeniem Nr 31/2017 Burmistrza Sośnicowic z dnia 4 kwietnia 2017 r. (wraz ze zmianami) w sprawie instrukcji regulujących gospodarkę finansową gminy oraz z załącznikiem nr 1 do zarządzenia Nr 44/2025 Burmistrza Sośnicowic z dnia 24 marca 2025 r. w sprawie Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych, dowody przyjęcia środka trwałego do użytkowania, przekazanie środka trwałego, likwidacja środka trwałego dokonywana jest na bieżąco, a komórką przyjmującą jest Referat finansowy.

Skutkiem powyższego informacje o nabyciu ww. nieruchomości nie zostały uwzględnione w sprawozdaniach finansowych Gminy Sośnicowice sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2023 r. i 31 grudnia 2024 r.

Powyższe świadczy o nieprawidłowym przeprowadzeniu inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji według stanu na ostatni dzień 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2023 r., 31 grudnia 2024 r. niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz wymogami instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem Nr 97/2017 Burmistrza Sośnicowic z dnia 19 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej (wraz ze zmianami).

W inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji i porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2023 r., 31 grudnia 2024 r. różnic nie stwierdzono, co potwierdzają protokoły z inwentaryzacji gruntów, podpisane przez członków zespołu spisowego.

Ponadto, ww. nieruchomości nie zostały wykazane w informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Sośnicowice wg stanu na dzień:

- 31 grudnia 2021 r. ustalonej zarządzeniem Nr 47/2022 Burmistrza Sośnicowic z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z rocznego z wykonania budżetu gminy Sośnicowice za 2021 r.,*
 - 31 grudnia 2023 r. ustalonej zarządzeniem Nr 56/2024 Burmistrza Sośnicowic z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia i przedstawienia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu gminy Sośnicowice za 2023 r.,*
 - 31 grudnia 2024 r. ustalonej zarządzeniem Nr 47/2025 Burmistrza Sośnicowic z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia i przedstawienia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu gminy Sośnicowice za 2024 r.,*
- co było wymagane art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. a i lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).*

Zadania w zakresie przekazywania dokumentacji źródłowej dotyczącej nabywania nieruchomości na rzecz Gminy Sośnicowice do Referatu Finansowego, wystawiania dowodów OT oraz sporządzania informacji o stanie mienia należały do Inspektora ds. gospodarki gruntami i działalności gospodarczej w Referacie Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich, obecnie w Referacie Gospodarki Gminnej. Nadzór w tym zakresie sprawowali: p. Kazimierz Kaczmar – Sekretarz Gminy i p. Grzegorz Nowak – Zastępca Burmistrza Sośnicowic od dnia 3 marca 2025 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej (analitycznej) środków trwałych urzędu (jednostki) należały do Inspektora ds. księgowości i ewidencji mienia w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowali p. Leszek Pietrasiński – były Skarbnik Gminy oraz od dnia 6 lutego 2023 r. p. Justyna Pach – Skarbnik Gminy.

Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji mienia komunalnego odpowiedzialny był Inspektor ds. gospodarki gruntami i działalności gospodarczej w ówczesnym Referacie Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich, obecnie w Referacie Gospodarki Gminnej.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach w zakresie:

- bieżącego przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych dotyczących nabycia przez Gminę działek w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych związanych z nabywaniem przez Gminę Sośnicowice prawa własności nieruchomości na mocy decyzji Wojewody Śląskiego, stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.),
- prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia, stosownie do art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. a i lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.),
- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

- *W latach 2022 - 2023 zaniechano zaklasyfikowania w ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach jako zobowiązania wymagalnego oraz wykazania w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. oraz wg stanu na koniec I kwartału i II kwartału 2023 r. w poz. E4. „wymagalne*

zobowiązania”, niezwróconego w terminie depozytu z tytułu zwrotu 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy Nr ZP-5/2022 z dnia 10 maja 2022 r. wobec wykonawcy zadania pn.: „Termomodernizacja budynku Przedszkola w Bargłowie” w kwocie 17.630,21 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowej klasyfikacji zobowiązań był brak przekazania do Referatu Finansowego informacji o zwrocie, spowodowany natłokiem obowiązków pracownika merytorycznego nadzorującego wskazaną inwestycję.

Ponadto, w polityce rachunkowości nie określono sposobu prowadzenia ksiąg pomocniczych w zakresie wymagalności zobowiązań. Naruszono tym wymogi art. 4 ust. 1, art. 8, art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia, w związku z § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), w związku § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 2396 z późn. zm.).

Do zadań p. Leszka Pietrasińskiego – byłego Skarbnika Gminy oraz od 6 lutego 2023 r. p. Justyny Pach – Skarbnika Gminy, Kierownika Referatu Finansowego oraz Głównego Księgowego urzędu (jednostki) należało przygotowanie projektu polityki rachunkowości. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację, opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości.

Za przekazanie informacji o terminie zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy do Referatu Finansowego odpowiedzialny był ówczesny Główny Specjalista ds. inwestycji w Referacie Gospodarki Mieniem, obecnie Kierownik Referatu Inwestycji.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej dotyczącej zabezpieczenia należytego wykonania umowy należały do Inspektora ds. obsługi finansowo-księgowej i budżetowej. Zadania w zakresie sporządzania jednostkowego sprawozdania Rb-Z należały do Głównego Księgowego. Nadzór w tym zakresie należał do p. Leszka Pietrasińskiego – byłego Skarbnika Gminy oraz od 6 lutego 2023 r. p. Justyny Pach – Skarbnika Gminy, Kierownika Referatu Finansowego.

Sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. oraz wg stanu na koniec I kwartału i II kwartału 2023 r. podpisali: p. Leszek Kołodziej – były Burmistrz Sośnicowic i p. Leszek Pietrasiński – były Skarbnik Gminy (IV kwartał 2022 r.), p. Leszek Kołodziej – były Burmistrz Sośnicowic i p. Justyna Pach – Skarbnik Gminy (I kwartał i II kwartał 2023 r.).

Wniosek nr 8

Zapewnić przepływ informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu celem prawidłowego ewidencjonowania zobowiązań wymagalnych w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach oraz wykazania ich w sprawozdaniach Rb-Z, stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 652), § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia oraz § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Uzupełnić procedury wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach o opis sposobu prowadzenia kont ksiąg pomocniczych w zakresie zobowiązań wymagalnych, stosownie do art. 8 i art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

- *W latach 2021 - 2024 w księgach rachunkowych budżetu Gminy Sośnicowice (organ) na koncie 260 „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe”, zaniechano ujęcia kosztów finansowych okresu sprawozdawczego stanowiące wydatki przyszłych okresów, tj. odsetek od zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych obligacji.*

Naruszono tym zasady ewidencjonowania zdarzeń na ww. kontach, określone w Załączniku Nr 2 „Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego” do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342) oraz w Planie Kont Budżetu Gminy Sośnicowice, przyjętym zarządzeniem Nr 28/2021 Burmistrza Sośnicowic z dnia 25 lutego 2021 r. (ze zm.) – obowiązującym do dnia 31 grudnia 2024 r.

W ewidencji księgowej Budżetu Gminy (Organ), w ww. okresie, na kontach analitycznych do konta 260 „Zobowiązania finansowe” (prowadzonych do poszczególnych umów pożyczek), przypis (zarachowanie) odsetek od pożyczek następował na początku każdego kwartału danego roku (strona Ma), w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (opis operacji „zarachowanie odsetek” za dany kwartał). Po stronie Wn konta 260 ujmowano spłatę ww. odsetek, natomiast na koniec roku zapisem ujemnym, po stronie Ma

wyksięgowywano wartość pozostałą zarachowanych odsetek. Ponadto, nie prowadzono konta analitycznego do konta 260 w zakresie dotyczącego odsetek od wyemitowanych obligacji (nie dokonywano również takiego przypisu (zarachowania) na koncie analitycznym do konta 260 przyjętym do ewidencjonowania kapitału z tego tytułu).

Na koniec: 2021 r., 2022 r., 2023 r., 2024 r. w ramach ww. ewidencji księgowej nie występowały tym samym salda zobowiązań Gminy z tytułu odsetek od zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych obligacji.

W konsekwencji powyższego, w sporządzonych na 31 grudnia lat 2021 - 2024 bilansach z wykonania budżetu Gminy Sośnicowice, wartość pasywów Gminy Sośnicowice z tytułu zobowiązań finansowych nie zawierała ww. zobowiązań.

Z dokonanych w trakcie kontroli przez pracowników Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach wyliczeń wynika, że zobowiązania z powyższego tytułu, przypadające do spłaty w następnym roku budżetowym, winny wynosić na dzień 31 grudnia:

- 2021 r. łącznie 442.986,91 zł,
(w tym z tytułu: pożyczek - 52.905,91 zł, obligacji - 389.991,00 zł),
- 2022 r. łącznie 640.795,39 zł,
(w tym z tytułu: pożyczek - 169.488,89 zł, obligacji - 471.306,50 zł),
- 2023 r. łącznie 582.755,25 zł,
(w tym z tytułu: pożyczek - 228.583,25 zł, obligacji - 354.172,00 zł),
- 2024 r. łącznie 365.647,61 zł,
(w tym z tytułu: pożyczek - 213.376,61 zł, obligacji - 152.271,00 zł).

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego była niewłaściwa interpretacja ww. przepisów.

Od dnia 1 stycznia 2025 r. w Urzędzie Miejskim w Sośnicowice obowiązuje Plan Kont, przyjęty zarządzeniem Nr 43/2025 Burmistrza Sośnicowic z dnia 24 marca 2025 r.

Zadania dotyczące prowadzenie ewidencji księgowej budżetu /organu/ w powyższym zakresie należało do zadań pracownika Referatu Finansowego. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowali p. Leszek Pietrasiński – były Skarbnik Gminy, a następnie od dnia 6 lutego 2023 r. p. Justyna Pach – Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach w zakresie prawidłowego dokonywania przypisu odsetek od zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych obligacji na koncie 909 w korespondencji z kontem 260, przypadających do zapłaty w kolejnym okresie sprawozdawczym, tj. stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w: załączniku Nr 2 (Plan kont dla budżetów jednostki samorządu terytorialnego) do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych

funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.) oraz w Zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Sośnicowice, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

- *W latach 2023-2025 (do dnia kontroli), w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach za lata 2022-2025 kwalifikowano operacje gospodarcze do nieprawidłowego okresu sprawozdawczego, niezgodnie z zasadami ustalonymi w polityce rachunkowości Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, w Załączniku Nr 1 „Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych” do zarządzeń Burmistrza Sośnicowic: Nr 23/2021 z dnia 22 lutego 2021 r. (z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej zarządzeniem Nr 116/2022 z dnia 1 sierpnia 2022 r.) i Nr 42/2025 z dnia 24 marca 2025 r. (którego obowiązywanie przyjęto od dnia 1 stycznia 2025 r.), w związku z przepisami art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło dowodów księgowych własnych, ujętych w księgach rachunkowych niezgodnie z ww. zasadami, tj.

- list płac diet radnych i sołtysów za maj 2023 r. na łączną kwotę 26.130,00 zł, sporządzonych/ zatwierdzonych dnia 5 czerwca 2023 r. (listy zostały opatrzone 1 datą – datą zatwierdzenia).

Kwota ta została wypłacona dnia 6 czerwca 2023 r. i pod tą datą ujęto w ewidencji księgowej koszty z tego tytułu, zamiast w miesiącu maju 2023 r.

- listy płac diet radnych za sierpień 2024 r. na kwotę 18.830,00 zł, sporządzonej/ zatwierdzonej dnia 5 września 2024 r. (lista została opatrzona 1 datą – datą zatwierdzenia).

Kwota ta została wypłacona dnia 6 września 2024 r. i pod tą datą ujęto w ewidencji księgowej koszty z tego tytułu, zamiast w miesiącu wrześniu 2024 r.

- listy płac diet radnych za kwiecień 2025 r. na kwotę 19.030,00 zł, sporządzonej/ zatwierdzonej dnia 6 maja 2025 r. (lista została opatrzona 1 datą – datą zatwierdzenia).

Kwota ta została wypłacona dnia 6 maja 2025 r., a w ewidencji księgowej koszty z tego tytułu ujęto pod datą 30 kwietnia 2025 r. zamiast pod datą 6 maja 2025 r.

Zgodnie z zasadami ewidencjonowania ww. zdarzeń, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego jednostka wprowadza w postaci zapisu wszystkie zdarzenia, które nastąpiły w tym okresie sprawozdawczym (miesiącu), przy czym w przypadku gdy przelew z tytułu zapłaty faktur/rachunków a także własnych dowodów księgowych dotyczących danego okresu sprawozdawczego:

- nastąpi do 6 dnia następnego miesiąca - księgowane winny być pod datą ostatniego dnia miesiąca którego dotyczą,

- nastąpi po 6 dniu następnego miesiąca – księgowane winny być pod datą wpływu do księgowości.

Od 1 stycznia 2025 r., zgodnie z ww. zasadami, własne dowody księgowe winny być księgowane z datą ich wystawienia.

Ponadto, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, dowód księgowy winien zawierać (m.in.) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu oraz stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach należały do pracownika Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy jednostki Urząd Miejski.

- W latach 2023 - 2024 zaniechano sporządzenia korekty jednostkowych sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. i 31 grudnia 2023 r., w związku ze zmianami stanu faktycznego na dzień 31 grudnia 2022 r. i 31 grudnia 2023 r. wprowadzonymi do ksiąg rachunkowych Urzędu po dacie sporządzenia ww. sprawozdań. Wymóg zgodności danych wykazanych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej został określony w § 6 ust. 1 pkt 1, § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r., poz. 144 z późn. zm.) oraz § 22 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 37 do ww. rozporządzenia.

Po dacie sporządzenia ww. sprawozdań jednostkowych, tj. po 31 stycznia 2023 r. i po 31 stycznia 2024 r. ujęto w księgach rachunkowych 2022 r. i 2023 r. dane dotyczące zobowiązań wynikających z faktur (za realizację zadania inwestycyjnego, za dostawę energii elektrycznej), list płac ekwiwalentów dla strażaków OSP /rozliczeń wyjazdów służbowych w łącznych kwotach odpowiednio: 1.761.651,94 zł, 78.182,38 zł.

W związku z ww. księgowaniami zmienił się stan na dzień 31 grudnia 2022 r. i 31 grudnia 2023 r. Pomimo tego nie sporządzono korekt ww. sprawozdań.

Zgodnie z wyjaśnieniami, zobowiązania wykazywane wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego, tj. wg stanu na 31 grudzień danego roku, wykazano z uwzględnieniem przyjętych w jednostce zasad ujmowania zdarzeń do okresów poprzednich (na przełomie roku budżetowego). Przyjęto przy tym, że ujęcie zdarzeń do okresu poprzedniego, po terminie sporządzenia rocznego sprawozdania Rb-28S, nie rodzi obowiązku dokonywania korekty sprawozdania Rb-28S ponieważ sprawozdanie w momencie jego sporządzenia było sporządzone prawidłowo.

Powyższe zasady zawarte w Polityce rachunkowości Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, w Załączniku Nr 1 „Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych” do zarządzeń Burmistrza Sośnicowic:

- Nr 23/2021 z dnia 22 lutego 2021 r. (z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej zarządzeniem Nr 116/2022 z dnia 1 sierpnia 2022 r.),
- Nr 42/2025 z dnia 24 marca 2025 r. (którego obowiązywanie przyjęto od dnia 1 stycznia 2025 r.)

określały, iż na przełomie roku w zakresie ujmowania dokumentów do okresu poprzedniego, graniczną datą wpływu do Referatu Finansowego jest data 30 stycznia roku następnego. Przyjęto jednakże, iż zdarzenia, których dowody

księgowe wpłyną do tego dnia, mają odzwierciedlenie w sprawozdaniu budżetowym rocznym, natomiast dokumenty wpływające do Referatu Finansowego w okresie 31 stycznia do ostatniego dnia lutego mają odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym.

Należy zauważyć, że zarówno sprawozdanie finansowe jak i sprawozdania budżetowe roczne sporządza się według stanu na dzień 31 grudnia danego roku. Sprawozdania jednostkowe sporządza się na podstawie ewidencji księgowej według stanu na dany dzień. Skoro wartość danych na dany dzień uległa zmianie, należy sporządzić korektę sprawozdań sporządzanych na podstawie tych danych, mając na uwadze: §6 ust. 1 pkt 1, §9 ust. 2 ww. rozporządzenia oraz § 22 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej Załącznik Nr 37 do ww. rozporządzenia (a aktualnie § 22 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej Załącznik Nr 38 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2025 r., poz. 133) Powyższy zapis polityki rachunkowości narusza ww. zasady sporządzania sprawozdań budżetowych.

Przygotowywanie projektu Polityki Rachunkowości (i jej zmiany) obowiązującej w Urzędzie Miejskim w Sośnicowicach w latach od 2021 r. do końca stycznia 2023 r. należało do p. Leszka Pietrańskiego – byłego Skarbnika Gminy a od dnia 6 lutego 2023 do połowy września 2023 r. do p. Justyny Pach – Skarbnika Gminy. Od połowy września 2023 r. do dnia kontroli, prawidłowe zorganizowanie rachunkowości jednostki należało do Głównego Księgowego Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach oraz przygotowywania danych do sporządzenia jednostkowych sprawozdań Rb-28S należały do pracownika Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach.

Wniosek nr 11

Wprowadzić zmianę dokumentacji przyjętych zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach w zakresie uwzględniania danych wynikających z ksiąg rachunkowych za dany okres w sprawozdaniach budżetowych sporządzanych za ten sam okres, mając na uwadze § 6 ust. 1 pkt 1, § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2025 r., poz. 133) oraz § 22 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 38 do ww. rozporządzenia a także art. 6 ust. 1 i art. 8 ust. 1, art. 4 ust. 1 i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na względzie art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

Wniosek nr 12

Zapewnić prawidłowe sporządzanie sprawozdań jednostkowych rocznych Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych w zakresie danych

dotyczących zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z ewidencją księgową Urzędu Miejskiego Sośnicowicach, mając na uwadze zasady określone w § 6 ust. 1 pkt 1, § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2025, poz. 133.) oraz § 22 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej Załącznik Nr 38 do ww. rozporządzenia.

W zakresie regulowania zobowiązań:

- *W 2024 r. nieterminowo uregulowano zobowiązania wynikające z 3 umów zawartych z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w sprawie zaciągnięcia przez Gminę Sośnicowice pożyczek, tj. dopuszczono do przekroczenia terminu spłaty rat, określonego w §11 ust. 1 umów (ze zm.), naruszając tym samym przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).*

W dniu 3 lipca 2024 r. dokonano spłaty rat pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW w Katowicach, na dofinansowania zadania pn.: „Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Sośnicowice (...)”, których termin zapłaty upływał z dniem 30 czerwca 2024 r.

Powyższe dotyczyło:

- 30.000,00 zł, tj. III raty wynikającej z umowy Nr 60/2022/72/OA/poe/P z dnia 15 czerwca 2022 r., z uwzględnieniem Aneksu Nr 2 z dnia 8 grudnia 2023 r.,
- 37.000,00 zł, tj. XI raty wynikającej z umowy Nr 210/2020/72/OA/poe/P z 1 września 2020 r. z uwzględnieniem Aneksu Nr 2 z dnia 8 czerwca 2021 r.,
- 25.500,00 zł, tj. IX raty, wynikającej z umowy Nr 114/2021/72/OA/poe/P z 21 czerwca 2021 r. z uwzględnieniem Aneksu Nr 1 z dnia 14 lutego 2022 r.

W związku z ww. 3-dniową zwłoką w regulowaniu zobowiązań Gmina Sośnicowice została zobowiązana do zapłaty na rzecz WFOŚiGW w Katowicach odsetek w łącznej kwocie 43,51 zł. Zapłaty dokonano w dniu 5 lipca 2024 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego było przeoczenie przez pracownika terminu spłaty ww. rat, określonych harmonogramem umowy.

Zadania w zakresie realizacji przelewów z tytułu spłat pożyczek należały do pracownika Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie należał do p. Justyny Pach – Skarbnika Gminy.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie terminowego regulowanie zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, tj. stosownie do postanowień zawartych umów, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- W latach 2021 - 2024 przy zbyciu nieruchomości gruntowych stanowiących własność Miasta Sośnicowice, zaniechano zamieszczenia w ogłoszeniach o przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości gminnych, informacji o obciążeniach nieruchomości i zobowiązaniach, których przedmiotem jest nieruchomość lub braku obciążeń lub zobowiązań, czym naruszono postanowienia § 13 pkt 3 i pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014, poz. 1490 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło dokumentacji sporządzonej na potrzeby przygotowania i przeprowadzenia nw. transakcji sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego:

- prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w Sośnicowicach, oznaczonej ewidencyjnie jako działka 2919/228 o pow. 7700 m², zbytej na podstawie aktu notarialnego Repertorium A numer 8650/2024 z dnia 17 grudnia 2024 r.,
- prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w Bargłównie, gmina Sośnicowice, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 666/113 o pow. 2284 m², zbytej na podstawie aktu notarialnego Repertorium A numer 5878/2023 z dnia 5 października 2023 r.,
- prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w Tworogu Małym, gmina Sośnicowice, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 795/165 o pow. 4960 m², zbytej na podstawie aktu notarialnego Repertorium A numer 339/2022 z dnia 24 stycznia 2022 r.,
- prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w Sośnicowicach oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 2867/225 o pow. 2719 m², zbytej na podstawie aktu notarialnego Repertorium A numer 4237/2022 z dnia 1 marca 2022 r.,
- prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w Sośnicowicach oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 187/23 o pow. 58270 m², zbytej na podstawie aktu notarialnego Repertorium A numer 227/2022 z dnia 18 stycznia 2022 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Sośnicowic, z literalnej wykładni przepisów wynika, że obowiązek ten powstaje w sytuacji, gdy takie obciążenia lub zobowiązania rzeczywiście istnieją. Przepisy nie nakładają wprost obowiązku zamieszczania informacji o braku obciążeń lub zobowiązań – nie przewidują formuły „brak obciążeń” czy „brak zobowiązań” jako obligatoryjnej treści ogłoszenia. Przy wykładni systemowej i celowościowej należy zauważyć, że celem przepisu jest zapewnienie przejrzystości stanu prawnego nieruchomości i poinformowanie potencjalnych nabywców o ograniczeniach, które mogą wpływać na wartość lub możliwość korzystania z nieruchomości. W przypadku braku takich ograniczeń, cel ten zostaje osiągnięty poprzez brak stosownej informacji, co samo w sobie nie wprowadza w błąd i nie narusza zasady przejrzystości postępowania – brak informacji o obciążeniach jest równoznaczny z ich brakiem. Warto również zauważyć, że inne akty prawne, takie jak ustawa o gospodarce nieruchomościami, również nie nakładają wprost obowiązku informowania o braku obciążeń, a jedynie o ich istnieniu. Działki o numerach ewidencyjnych 2919/228, 666/113, 795/165,

2867/225 nie były przedmiotem żadnych zobowiązań lub obciążeń. W ogłoszeniu o przetargu działki o numerze ewidencyjnym 187/23 zamieszczono informację, iż wg obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego ww. działka jest sklasyfikowana jako „teren zagrożony ruchami masowymi ziemi”, natomiast w opisie nieruchomości zamieszczono informację o przebiegu napowietrznej linii energetycznej. Działka nr 187/23 nie była przedmiotem żadnych dodatkowych zobowiązań lub obciążeń poza ww. Dla zwiększenia przejrzystości ogłoszeń, w przyszłości dopuszczamy możliwość zamieszczania sformułowań typu „nieruchomość wolna od obciążeń i zobowiązań” – jednak dotychczasowe działanie nie naruszało przepisów rozporządzenia.

Należy zauważyć, że zgodnie z ww. przepisami w ogłoszeniach o przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości gminnych należy zamieścić informacje o obciążeniach nieruchomości i zobowiązaniach, których przedmiotem jest nieruchomość. Dane o braku takich obciążeń lub zobowiązań są również informacją w tym zakresie.

Przygotowanie dokumentacji związanej ze sprzedażą nieruchomości należało do Inspektora ds. gospodarki gruntami i działalności gospodarczej w Referacie Gospodarki Gminnej. Nadzór nad pracownikiem sprawował p. Bernard Wilczek – były Zastępca Burmistrza Sośnicowic i p. Grzegorz Nowak – Zastępca Burmistrza.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarki Gminnej, wykonującymi czynności przygotowania i przeprowadzenia postępowań na zbycie nieruchomości, w zakresie zamieszczania w ogłoszeniach o przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości informacji o obciążeniach nieruchomości i zobowiązaniach, których przedmiotem jest nieruchomość, stosownie do § 13 pkt 3 i pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2021, poz. 2213), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.).

- W 2023 r. przy zbyciu w trybie bezprzetargowym lokalu użytkowego, o pow. 107,80 m², posadowionego na gminnych działkach nr 576/241 i nr 579/83, położonego w Sośnicowicach, stanowiącego własność Miasta Sośnicowice, nabywcę nieruchomości obciążono kosztami sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego operatu szacunkowego w kwocie 492,00 zł brutto. Powyższym naruszono art. 23 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.).

Powyższe wynikało z protokołu uzgodnień sporządzonego w dniu 11 października 2023 r. w sprawie odpłatnego nabycia lokalu użytkowego oraz z zapisów w dokumencie sprzedaży w postaci aktu notarialnego, Repertorium A numer 6394/2023 z dnia 3 listopada 2023 r.

Z zestawienia przygotowanego przez pracowników w trakcie kontroli wynika, że w latach 2022 - 2025 ośmiu nabywców nieruchomości gminnych obciążano kosztami sporządzonych operatów szacunkowych w łącznej kwocie 4.009,80 zł brutto.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Sośnicowic, żaden przepis prawa nie nakłada na gminę obowiązku finansowania kosztów związanych z przygotowaniem sprzedaży na rzecz konkretnego przedsiębiorcy / osoby prywatnej – zwłaszcza w sytuacji, gdy: sprzedaż następuje na jego wniosek, oraz służy realizacji interesu ekonomicznego tego przedsiębiorcy lub osoby prywatnej. W takim przypadku zawarcie wstępnej umowy w formie protokołu uzgodnień, w którym znajdzie się zapis dotyczący pokrycia kosztu operatu przez nabywcę mieści się w granicach dopuszczalnych przez prawo cywilne. W latach 2021 - 2025 koszty operatu szacunkowego były doliczane we wszystkich umowach sprzedaży bezprzetargowej, na co nabywający wyrazili zgodę podpisując wcześniej stosowny protokół uzgodnień. Nie obciążano nabywców innymi kosztami (poza kosztami notarialnymi)”.

Protokół uzgodnień podpisał p. Leszek Kołodziej – były Burmistrz Sośnicowic. Przygotowanie projektu protokołu uzgodnień należało do zakresu czynności Inspektora ds. gospodarki gruntami i działalności gospodarczej w Referacie Gospodarki Gminnej. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Bernard Wilczek – były Zastępca Burmistrza Sośnicowic.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarki Gminnej w zakresie wykonywania czynności związanych ze sprzedażą nieruchomości, stosownie do art. 23 ust.1 pkt 2 w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

- *W latach 2021 - 2023 zawiadomienie osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nastąpiło niezgodnie z terminem określonym w art. 41 ust. 1 ww. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.), tj. po upływie 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu.*

Powyższe dotyczyło następujących zawiadomień:

- *pismo z dnia 16 listopada 2021 r., dot. sprzedaży nieruchomości nr 795/165. Nabywcę powiadomiono 1 dzień po upływie 21-dniowego terminu. Pismo podpisał p. Kazimierz Kaczmar – Sekretarz Gminy działający z upoważnienia byłego Burmistrza Sośnicowic;*
- *pismo z dnia 10 stycznia 2022 r. dot. sprzedaży nieruchomości nr 2867/225. Nabywcę powiadomiono 3 dni po upływie 21-dniowego terminu. Pismo podpisał p. Bernard Wilczek – były Zastępca Burmistrza Sośnicowic;*
- *pismo z dnia 27 lipca 2023 r., dot. sprzedaży nieruchomości nr 666/113. Nabywcę nieruchomości powiadomiono 4 dni po upływie 21-dniowego terminu.*

Pismo podpisał p. Leszek Kołodziej – były Burmistrz Sośnicowic.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza, w analizowanych sprawach rzeczywiście doszło do przekroczenia powyższego terminu. Niemniej jednak wynikało to z okoliczności niezależnych od gminy. Pomimo formalnego przekroczenia terminu, procedura zbycia nieruchomości przebiegała w porozumieniu z nabywcami, z zachowaniem należytej staranności i transparentności. Intencją gminy nie było naruszenie przepisów rozporządzenia, a jedynie dostosowanie terminu zawarcia aktu do realnych możliwości stron – przy zachowaniu ciągłości kontaktu i wzajemnej współpracy. Gmina dołożyła wszelkich starań, by doprowadzić do finalizacji umowy w możliwie najszybszym terminie, zgodnym z wolą nabywcy, nie naruszając przy tym interesu publicznego”.

Przygotowanie dokumentacji związanej ze sprzedażą nieruchomości należało do Inspektora ds. gospodarki gruntami i działalności gospodarczej w Referacie Gospodarki Gminnej. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Bernard Wilczek – były Zastępca Burmistrza Sośnicowic.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarki Gminnej w zakresie wykonywania czynności związanych z powiadamianiem nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, stosownie do art. 41 ust. 1 ww. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń ogólno-organizacyjnych:

- *W latach 2022 - 2025 zaniechano ujęcia w rejestrze kancelaryjnym Gminy Sośnicowice wpływu sprawozdań z wykonania audytu wewnętrznego w Gminie Sośnicowice za lata 2021, 2022, 2023 i 2024, przedłożonych przez prowadzącego audyt Usługodawcę, w związku z realizacją umów na usługowe prowadzenie audytu wewnętrznego: z dnia 21 stycznia 2021 r., z dnia 14 stycznia 2022 r., z dnia 2 stycznia 2023 r., z dnia 22 stycznia 2024 r.*

Powyższe stanowiło naruszenie § 40 ust. 1 i 3 oraz § 42 ust. 1 i ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).

Określenie daty przekazania sprawozdania z prowadzenia audytu jest istotne w celu potwierdzenia właściwej jego organizacji, gdyż zgodnie z postanowieniami § 12 ust.1 w związku z § 3 ust.1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U. z 2018 r., poz. 506), do końca stycznia każdego roku należy przekazać kierownikowi jednostki sprawozdanie z wykonania planu audytu za rok poprzedni.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Sośnicowic wynika, że zaniechano ujęcia w rejestrze kancelaryjnym dla Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach wpływu sprawozdania z wykonania audytu za lata 2021-2024, ponieważ audytor zawsze osobiście przywozi sprawozdania i plany audytu kontroli. Omawia i wręcza mi je osobiście. Następnie ja po analizie dokumentów przekazuję sprawozdania i plany pracownikowi merytorycznemu. Nie ma obowiązku sporządzania instrukcji kancelaryjnej dla Urzędu, stosuje się bezpośrednio rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18.01.2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. z 2011 Nr 14 poz.67).

Stosownie do § 2 ust. 1 ww. Instrukcji, stanowiącej załącznik Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r., nadzór ogólny nad prawidłowym wykonywaniem czynności kancelaryjnych w Urzędzie Miejskim w Sośnicowicach należało do obowiązków kierownika jednostki – p. Leszka Kołodzieja – byłego Burmistrza Sośnicowic i p. Bernarda Wilczek – obecnego Burmistrza Miasta Sośnicowic

Wniosek nr 17

Zapewnić rejestrację wpływu sprawozdań z wykonania audytu wewnętrznego do Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach stosownie do wymogów § 40 ust. 1 i ust. 3 oraz § 42 ust. 1 i ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.), celem potwierdzenia wypełnienia obowiązku wynikającego z postanowień § 12 ust.1 w związku z § 3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U. z 2018 r., poz. 506).

W zakresie wynagrodzeń:

- W latach 2021 - 2025 nieprawidłowo przyznano dodatki specjalne w ramach wynagrodzenia za pracę dla byłego Zastępcy Burmistrza Miasta a następnie dla obecnego Zastępcy Burmistrza, bez wskazania zwiększonego zakresu obowiązków lub dodatkowych zadań.*

Powyższe było niezgodne z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2019 r. poz. 1282 z późn. zm.). Stosownie do tego przepisu, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.

Dodatki specjalne zostały przyznane za pełnienie funkcji reprezentacyjnych, tj. udział we wszelkich wyznaczonych przez Burmistrza Miasta, w charakterze reprezentowania władz Gminy, spotkaniach organizacyjnych, naradach, konwentach oraz oficjalnych uroczystościach, w których osobiście nie uczestniczy Burmistrz Miasta nie wiedząc jakie spotkania odbędą się w przyszłości.

Ponadto, zgodnie z § 13 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, wprowadzonego zarządzeniem Nr 137/2017 Burmistrza Sośnicowic z dnia 11 grudnia 2017 r. oraz § 13.1 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, wprowadzonego zarządzeniem Nr 6/2025 Burmistrza Sośnicowic z dnia 16 stycznia 2025 r., urzędem kieruje Burmistrz przy pomocy m.in. Zastępcy Burmistrza. Zastępca Burmistrza w ramach powierzonych zadań działa w granicach posiadanych upoważnień i pełnomocnictw udzielanych przez Burmistrza, a w szczególności, m.in.: utrzymuje bieżące kontakty ze środkami masowego przekazu, sprawuje nadzór nad podległymi im komórkami organizacyjnymi.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Sośnicowic, przyznanie dodatku specjalnego w oparciu o zwiększanie obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań dla pracowników samorządowych wynika z charakteru pracy i wiąże się ze zwiększeniem obowiązków i odpowiedzialności. Na stanowiskach kierowniczych spoczywa większy niż w przypadku innych pracowników zakres odpowiedzialności. Na jednostki samorządu terytorialnego często nakładane są przepisami prawa nowe zadania, które wymagają wnikliwej wiedzy merytorycznej, którą należy przełożyć na praktykę, tj. wprowadzić procedury wewnętrzne oraz zorganizować pracę zgodnie z przepisami prawa.

Potwierdzenia uczestnictwa w spotkaniach i naradach wymienionych powyżej znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, na stronie portalu społecznościowego urzędu Facebook, informacje o udziale w zebraniach wiejskich zawarte są w protokołach zebrań sołeckich, a informacje o zadaniach dodatkowych zapisane są w upoważnieniach Zastępców Burmistrza w aktach osobowych oraz w referacie finansowym realizującym wypłatę dodatków z programu rządowego.

Powyższe dodatki specjalne przyznali:

- p. Leszek Kołodziej – były Burmistrz Sośnicowic pismami:
 - z dnia 7 grudnia 2020 r. na okres od 11 grudnia 2020 r. do 10 grudnia 2021 r. p. Bernardowi Wilczek – Zastępcy Burmistrza Sośnicowic w wysokości 2.224,00 zł brutto miesięcznie. W okresie od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r. wypłacono ww. dodatek w kwocie 30.504,80 zł brutto,
 - z dnia 29 grudnia 2021 r. na okres od 11 grudnia 2021 r. do 10 grudnia 2022 r., p. Bernardowi Wilczek – Zastępcy Burmistrza Sośnicowic w wysokości 3.372,00 zł brutto. W okresie od stycznia 2022 r. do grudnia 2022 r. wypłacono ww. dodatek w kwocie 40.464,00 zł brutto,
 - z dnia 11 grudnia 2023 r. na okres od 11 grudnia 2023 r. do 10 grudnia 2024 r. p. Bernardowi Wilczek – Zastępcy Burmistrza Sośnicowic w wysokości 3.372,00 zł brutto. W okresie od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. wypłacono ww. dodatek w kwocie 40.464,00 zł brutto.
- p. Bernard Wilczek – Burmistrz Sośnicowic pismem z dnia 20 grudnia 2024 r. na okres od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r. p. Grzegorzowi Nowakowi – Zastępcy Burmistrza Sośnicowic w wysokości 3.372,00 zł brutto. W okresie od stycznia 2025 r. do marca 2025 r. wypłacono ww. dodatek w kwocie 9.329,20 zł brutto,

Wniosek nr 18

Zapewnić prawidłowe przyznawanie dodatków specjalnych dla pracowników Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach, ze wskazaniem zwiększonego zakresu obowiązków lub dodatkowych zadań, zgodnie z wymogami art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1135).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/